

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้คือ

1. กำหนดกลุ่มประชากรที่จะศึกษา
2. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดกลุ่มประชากรที่จะศึกษา

กลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการทำบัตรรายการ และจัดหมู่
โสตทัศนวัสดุในท้องสมุดมหาวิทยาลัยจำนวน 14 คน จากท้องสมุดมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

1. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
2. ฝ่ายหอสมุด สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย เชียงใหม่
5. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มีผู้ทำบัตรรายการและจัดหมู่
โสตทัศนวัสดุจำนวน 2 คน คือ รับผิดชอบการทำบัตรรายการและจัดหมู่โสต-
ทัศนวัสดุภาษาไทยจำนวน 1 คน และภาษาต่างประเทศจำนวน 1 คน)
6. กองท้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
7. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรามคำแหง
8. แผนกท้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ
9. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร
10. ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช
11. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

12. ห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือ
13. สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

✓ กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากคู่มือ เอกสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำบัตรรายการ และจัดหมู่โสตทัศนวัสดุ
2. สำรองการทำบัตรรายการและจัดหมู่โสตทัศนวัสดุของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
3. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับบรรณารักษ์ ซึ่งมีหน้าที่ทำบัตรรายการ และจัดหมู่โสตทัศนวัสดุของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 2 แห่ง จำนวน 2 คน และทดลองใช้กับอาจารย์ทางบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งสอนวิชาทำบัตรรายการโสตทัศนวัสดุ อีกจำนวน 2 คน
6. นำผลของการทดลองใช้รวมทั้งข้อวิจารณ์และข้อเสนอแนะจากผู้ทดลองใช้แบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขปรับปรุง
7. แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม

✓ เนื้อหาในแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบและห้องสมุด
- ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การลงรายการโสตทัศนวัสดุ

แนวการตั้งแบบสอบถามในตอนที่ 2 นี้ ได้อาศัยหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบ
แองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (Anglo-American Cataloguing Rules = AACR 2)
โดยจะเป็นคำถามเกี่ยวกับการลงรายการในแต่ละส่วนของการพรรณนาคัดรายการซึ่งแบ่ง
ออกเป็น 8 ส่วน ดังนี้คือ

1. ส่วนที่เป็นชื่อเรื่องและผู้รับผิดชอบ (Title proper and statement of responsibility area)
2. ส่วนที่เป็นครั้งที่พิมพ์ (Edition area)
3. ส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของวัสดุ (Material specific details) เช่น ข้อมูลทางคณิตศาสตร์ของแผนที่
4. ส่วนที่เกี่ยวกับการพิมพ์และการจำหน่าย (Publication, distribution, etc., area)
5. ส่วนที่เกี่ยวกับการพรรณนาลักษณะของวัสดุ (Physical description area)
6. การลงรายการในส่วนที่เป็นชื่อชุด (Series area)
7. ส่วนที่เป็นหมายเหตุ (Note area)
8. ส่วนที่เป็นเลขมาตรฐานและข้อความที่จำเป็นอื่น ๆ (Standard number and terms of availability area)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการทำบัตรรายการวัสดุ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการทำบัตรรายการและจัด
หมู่วัสดุในท้องสมุคมหาวิทยาลัยทั้ง 13 แห่ง จำนวน 14 คน โดยการไปสัมภาษณ์
ประกอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และในกรณีที่ไม่สามารถไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ได้ใช้วิธีส่ง
แบบสอบถามไปให้ตอบ และหากพบข้อสงสัยประการใด จะใช้วิธีสอบถามเพิ่มเติมโดยทาง
จดหมายหรือทางโทรศัพท์ทางไกล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ทั้ง 3 คนในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย และคำบรรยายโดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้ คือ

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ในตอนที่ 1 ซึ่งว่าด้วยสถานการณ์ของผู้ตอบและห้องสมุด และตอนที่ 2 ซึ่งว่าด้วยหลักเกณฑ์การลงรายการใส่ทัศนวิสัย ซึ่งทั้ง 2 ตอนนี้เป็นคำถามแบบกำหนดคำตอบให้ตอบหรือเปิดว่าง ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลเป็นคะแนนดิบ และแจกแจงความถี่

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งถามถึงปัญหาในการทำบัตรรายการใส่ทัศนวิสัย และคำตอบที่กำหนดให้เป็นค่าน้ำหนักความคิดเห็น มาก ปานกลาง และน้อยนั้น ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลแบบหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบค่าไคสแควร์ตามลำดับขั้นดังนี้ คือ

2.1 แจกแจงความถี่คะแนนน้ำหนักความคิดเห็นในแต่ละข้อ

2.2 ความถี่ (f) ของคะแนนน้ำหนักความคิดเห็นแต่ละข้อด้วยน้ำหนักประจำข้อ (X) ที่กำหนดคือ

น้ำหนักความคิดเห็น มาก = 3

น้ำหนักความคิดเห็น ปานกลาง = 2

น้ำหนักความคิดเห็น น้อย = 1

2.3 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คะแนนความคิดเห็นแต่ละข้อโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูต 2525 : 40})$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นแต่ละข้อ

f = ความถี่

X = คะแนนน้ำหนักความคิดเห็นประจำข้อ

N = จำนวนผู้ตอบ

2.4 ตีความหมายค่าเฉลี่ยคำตอบความคิดเห็นแต่ละข้อดังนี้

2.6 - 3.0 = มาก

1.6 - 2.5 = ปานกลาง

1.0 - 1.5 = น้อย

2.5 ทาส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักคำตอบความคิดเห็นแต่ละข้อโดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left[\frac{\sum fX}{N}\right]^2} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 51})$$

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นแต่ละข้อ

f = ความถี่

X = คะแนนน้ำหนักคำตอบความคิดเห็นแต่ละข้อ

N = จำนวนผู้ตอบ

2.6 ทดสอบค่าไคสแควร์เพื่อเปรียบเทียบคำตอบน้ำหนักความคิดเห็นโดยใช้สูตร

$$\chi^2_{[df]} = \sum \left[\frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right] \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 120})$$

χ^2 = ค่าไคสแควร์ที่ได้จากการเปรียบเทียบคำตอบน้ำหนักความคิดเห็น

f_o = ความถี่ของคำตอบน้ำหนักความคิดเห็น

f_e = ความถี่ตามสมมติฐาน

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

3. นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นและข้อ เสนอแนะมาสรุปประเด็นสำคัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย